

SZARVASI UJSÁG.

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési penzek, úgy a lap szerkesztésével és a közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra címzendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 20 kr.

HIRDETÉSEK

Jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyomdai intézetbe küldendők.

Budapestben lapunk számára hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok tere 3. sz. Athenaeum I. emelet; továbbá A. V. Goldberger, servitátor 3. sz. a.

A külföldi szakértők véleménye

a Körözs szabályozásáról.

I.

A Körözs medenczéje nem hatol ugyan olyan mélyen a Kárpátok lánczába, mint a Tisza többi mellékfolyójáé, hanem annál nagyobb szélességgel bír, és folyói a síkságban, melyet átszelnek, jelentékenyen gyöngébb eséssel bírnak.

Folyásának utolsó részén, torkolatától kezdve Gyomán felül a Körözs már három ugyanazon nevet viselő ágat, és azok egyikének mellékfolyóját, a Berettyót foglalja magában. A három ág észak felé haladva, folytatódásként a következő nevet viseli: Fehér-Körözs, Fekete-Körözs és Sebes-Körözs.

A Fehér-Körözs, mely valamennyi közt a legnagyobb, Boros-Jenő mellett éri el a síkságot, és Gyula, Békés és Gyoma mellett elhaladva, Csongrádnál szakad a Tiszába.

A Fekete-Körözs Tenke mellett lép a síkságra és most már Gyula alatt egyesül az előbbivel.

A Sebes-Körözs a hegyes vidéket Nagy-Várad közelében hagyja el, és miután egy hosszú mocsáros síkságon keresztül vonult, Körözs-Ladány mellett halad el, és Körözs-Tarcsa és Gyoma között egyesül a másik kettővel.

Végre pedig a Sebes-Körözssel majdnem párhuzamos folyású Berettyó, a vízválasztó ugyanazon oldalon fakad nem messze a Szamosba ömlő Kraszna forrásaitól, szintén egy mocsáron megy át, melyben feliszapolt medre nagy hosszúságban egészen eltűnt; csak a mocsáron kívül volt ismét látható nem messze Mező-Túron felül, mely várost érintve, Mező-Tur és Szarvas közt ömlött az egyesült Körösökbe.

Ezen nagy medence, mely a Kárpátok vízválasztójának nyugoti oldalán majdnem két fokot elfoglal.

Északról délfelé, legmélyebben fekszik a Tisza egész rendszerében. Ebben volt a víz lefolyása legkevésbé kielégítő, midőn itt a folyók szabályozását megkezdték, s még most is itt kell legtöbbet tenni roppant térségeinek értékesítése czéljából, dacára, hogy már régóta tekintélyes munkálatok lettek végrehajtva, s már nagy javítások létesítettek.

Ezen munkálatok, mint a Tiszánál és többi mellékfolyóinál is, átmetszések és töltésekből állottak. Azonkívül új medrek ásattak, sokszor nagy hosszúságban, melyek a folyók kigyózdó vonalát kiegyenesítették, s az esést és a vizek lefolyásának gyorsaságát lehetőleg növelték.

A három Körözson számos átmetszés ásottak, melyek úgy, mint a többi folyóknál is, még távolról sem képződtek ki eléggé, miután az új medrek csak igen kis mértékben ásattak ki. Úgy mint a Tiszánál és annak már tárgyalt két mellékfolyójánál, itt is a víz hatásától várták azok kiképzését, de ezen eredmény nem érte el, akár azért, mert a völgy nagyon esekély lejtővel bírván, a víz sebessége nem elegendő az átmetszések kiszélesítésére, akár pedig a talaj természete miatt. A többi közt látható ez a közelében levő 5 átmetszéses, és azoknál, melyek Gyoma tájékán vannak. Általában az átmetszések nem gyakorolják a fölük várt hatást. Miután még több helyen szándékoznak átmetszéseket kiemelni, a bizottság nem úgy, mint a Tiszánál, azon hitben van, hogy itt e kivánságot minden hátrány nélkül ki lehet elégíteni, s úgy eljárni, mint a medence többi részében, de a mennyire csak lehet, alulról felfelé haladva. A Körözs-medence alakzatánál és torkolata helyzeténél fogva, csakugyan jó annak árvizét siettetni, hogy a Tiszáét megelőzze, és minden a mi erre nézve töltések és

átmetszések által történni fog, a Tisza Csongrádalatti árvizeire csakis előnyös befolyást gyakorolhat.

Ugyanakkor, midőn az átmetszések ásattak, sokkal nagyobb mérvű kísérletek tétettek a három Körözs folyásának javítására az által, hogy régi medrei helyett azok új irányban ástak hosszú medreket oly helyeken, hol a régi medrek kijavitása kevésbé kielégítő eredményre vezetett volna, daczára annak, hogy többbe került volna, Igy a Fehér-Körözs egy Gyula-Váritól Békésig terjedő hosszú csatornán fut végig. — A Fekete-Körözs, melynek medre nagyon közel volt ezen csatornához, egynéhány száz méter hosszú csatorna által vezetett bele, és így a Fehér-Körözssel messze régi torkolata felett egyesítetett. A Sebes-Körözs is egy új, majdnem egyenes vonalú, hosszú mederbe vezetett Körözs-Ladány fölött. Végre pedig nem kevésbé jelentékeny munka hajtott végre a Berettyó kiegyenlítésére. Régi, mocsárokon keresztül vezető iránya helyett, melyben medrének nagy része egészen eltűnt, egyenes vonalban, Szeghalom felé vezették, honnan a Sebes-Körözs régi medrében folyik tovább. Mindez jelentékeny és igen hasznos munka volt, és ha ki lesz egészítve azon pontokon, hol a folyóknak nyitott új medrek, kivált pedig az ármedrek nem bírnak elegendő nagysággal, a Körözs folyórendszerének vízviszonyai nagyon meg fognak javulni.

Az említett csatornák és átmetszésekkel egyidejűleg töltések is épültek a Körözsök és a Berettyó hosszában. A tiszai töltések magasságára, vastagságára, szerkezetükre és egymástóli távolságukra

nézve tett észrevételek ezekre nézve talán még inkább alkalmazhatók, mint a tiszamentiekre. A vonal, melyben épültek, nem annyira szabálytalan ugyan, mint a többi folyónál, de ez nem áll az ármedert illetőleg. Ez talán még jobban be van dugulva, mint másutt, mert a tulajdonképeni meder mellett mindenütt sást, bokrokat és földhányásokat lehet találni, melyek a nagy víz lefolyására szánt szelvényt nagy mérvben csökkentik.

Az átmetszések ki nem elégitő végrehajtása, és a töltések egymástóli csekély távolsága itt is, mint más-
hol, az árvízszonyokban érzékeny változásokat okoztak, s azok magasságát jelentékenyen növelték; ebből magyarázhatók ki az árvizek alkalmávali gyakori szakadások. Ez a körülmény sok felszólalásra adott alkalmat, jelesen Békés, Szeghalom és Gyoma részéről. A bizottság által megismert adatok szerint ezen befolyás a 4 utolsó évben Gyulán, Békésen és Gyomán következőleg nyilvánult volna :

Gyulán a Fehér-Körözs 1875-ben 3.97 m. magasságot ért el. 1876-ban 4.52 m., 1877-ben 4.40 m., 1878-ban 4.64 m. és 1879-ben 4.94 méter magasra emelkedett.

Békésen az egyesült Fehér- és Fekete-Körözs vize 1855-ben 4.60 m., 1877-ben 5.96 m., 1877-ben 6.25 m., 1878-ban 6.35 m. és 1879-ben 6.20 magas volt.

Gyomán a Hármaskörözson 1855-ben 5.80 m., 1876-ban 5.19 m., 1877-ben 6.24 m., 1878-ban 6.86 m. és 1879-ben 6.19 m. magasság volt észlelhető.

Látni tehát, hogy ezen városok mindegyikében az

T Á R S A G

A falu hősei.

(Folyt.)

IV. ÉNEK.

Legy üdvöz naptól piros arcú, harsa bajuszú
Rosz Budaházy Elek! ujjhuzók nagy fejedelme!
Pusztai füzöttök kapitánya! zsák emelő-gép!
Diszneveid közül melyiket mondjam? ha köszöntlek.
Most „Kutyaházy” legott „Elek urfi” majd „falu rossza”
Ünnepi nap pedig a koresnába lecsípve „verekvő.”
Száll dalom el hozzád lombok koszorúza lakodban.
Aldva legyen tizenegy koppód is álmaid őrzök!
Nagy nevedet zengjék azok is aesarogva vonítva,
S illatos ajkukkal nyalogassák barna pofádat!

Rosz Budaházy Elek fegyverrel banni tudott jól.
Vele vadászni nekem kedves vala, rengeteg árnyán.
Bannatos dallamala kürtjének hűba borongtam,
Tengeri szar gyökerét mint foglyot lőtte meg egyszer,
S vizsla kutyája kapott ki azért, hogy nem futta érte.
Tiszta kölesből négy vékát vele välla fölébe,

Lába ki nem mozdult ezalatt, vékába' megállott,
A nagy erős ispiant, a róka szakallu legényt is
Megtaposá, azután ujjhuzni kihitta. Legyőzte.
— Nagy viadalunk alatt derekuk ropogása kihangzott —
Ispán ur szomorú vesztét, hogy látta, imígy szólt:
„Sok keserűt, édest lenyelék már kis korom óta;
Jártam a harez mezején, ellen vérébe fűrödvén.
Ilyet azonban még nem kaptam senki fiától!
Mert nem akadt ember, ki az ujjom huzni kiludná.
— Negyvenöt éve már, hogy fogaim kihatadtak! —
Mért is kelle nekem egyetlen harezba vegyülni?
Most tova tűnt hirem már! Sirhatok érte örökké!”

Rectori lakba ha tért; akkor vala ferbli, de gyenge.
Héj, ezalott száz hold is elúszott egy emelésre!
Most feje lágya benőtt és játszik csak bagatellbe.
Szíve üres az igaz szerelemnek égi tűzétől;
Kedvele sok szép lányt, bár főbe verék is ezért őt.
A malom alján, — rá kirohant — nagy hetyke parasztok.
Télbe fonókákban mulatott örömet Elek urfi,
Orsót kapdosa ott, mit esókkal váltta ki a lány.
Tudta, mikor kell a gyertyát eldűtni pipával
És a homályba kezét kinyújtogatá: tapogatván.

hogy az ily embertársad ugyan szintén csak nyomorult kevéreke pornak és tűznek, de hogy benne a tűz-elem égifény vagy pokoli láng, az mindegy! — a porburkolatot értékben messze túlszárnyalja.

A daemóni embert elragadja képzelete, érzése, szerelme, gyűlölete, szenvedélye, hite és rajongása. Fanatikus a jóban úgy mint a rosszban, mindig a mértékfölöttiben, a szé'sőségben lélegzik: mert ez az ő valódi levegője. Egy és ugyanazon ösztön ez, mely Stylites Timeont bolonddá és Borgia Caesart gazemberré tette. Ugyanazon daemóni kevélység az, mely Rousseauban forradalmat okoz s Napoleonban világzsarnokká válik. Ugyanazon fölemelkedés a közönséges fölé, vagy süllyedés az alá, változtatta át a tevépásztor Mohamedet prófétává s a császárné Messalinát katonák szeretőjévé. — Mindent keresetsz a daemóninak hitvallásában, s találsz is benne mindent; csak józan emberértelmet, mértékét és szabályt soha.

Valami daemóni működik szintén valamennyi szerető asszonyban is. Daemónikus pokoli tűz ragyog s gyötör úgy Nero mint első Pál anyjának orgiáiban. Daemónikus menyői fény játszik, csillámlik és szikráz Sappho versoraiban, Stael és Aurore Dudevant regényeiben. A nem szeretett, de szerelem-sóvárgó lánylélek visszatartott, összeszorított tüze daemóni forrósággal izzik, és minden igazán szerető asszony költővé lesz, hogy ha a versről fogalma sincs is.

Ki oldja meg e talányt: „szerelem”? Csak az, ki e talányt „ember” e világtalányt meg bírja oldani. Tehát senki. Általános ismert azon gondolat-gazdag mondás, melyet Plato Aristophanesnek ad szájába: „Mindegyikünk csak fele egy embernek; azért keresi mindenki mindenkor másik felét.” Magyarán ez annyit tesz: András keresi Pannáját, s minden Boris akarja a maga Miskáját. Mindenható természetösztrón nyiltabban nyilatkozik a férfinál, de a nőnél erősebben. Már azért is mivel az utóbbiban az ösztönt jobban zabolázza a szemérem azt megszorítva, eszményítve, hatványozza. S azután még inkább azért, mivel a nő anya akar lenni, kell hogy anya legyen, hogy megvalósíthassa a legszebbet legszentebbet, mi csak

„Mondd csak édesem — szolt a kis Ninácska — milyen hangjegyek azok, melyeket úgy örzeszsz?”

„Azok?! . . . Azok?! Tudod, messze innen egy kis városban élt élttem gyermekkoromban anyámnál. A ho'dog idők! . . . Szépeeskén éltünk, anyám éjjel nappal dolgozott, faradozott érettem! . . . Mért nem tudtam én érette munkálni! . . . Egyszer csak belefeküdt az ágyba, gyöngékedett — és serkentett engemet.

Egy téli este volt, künn füttyölt a szél s csapkodta a tetőket, anyám feküdt én meg játsztam kívánságára egy szerzeményemet. E darabba van foglalva egész életem. Hisz szerettem én is! a sóvárgás, az eszménynek vágya, az ábrándozás, a szerelem rózsás lehellete a szív húrjain rezgő bú mint ebbe volt öntve lelkem mélyéből. Ezt játsztam — és ő ekkor halt meg! . . .”

Csend volt a kis szobában; a mester hangja reszketett és egy kis könny esőpönt az asztalra.

„Mégmutatod majd?”

„Nászéjjelünkön — édesem!”

Mu'tak az idők az este óta, multak —; de Ninácska csak el nem felejtette azt a mesét. Olyan álmodozó olyan merengő lett azóta!

A mester meg csak járt a város egyik végéről a másikig. Dolgozott, hisz boldogságáért tette. De egyszer csak belefáradt, kezdett köhögni, betegeskedni, hogy tanítani sem mehetett. Hogy fűjt a szívének, mikor azt a kis összekuporított pénzeeskét, kellett abból a piros kendőből kiesavarni, mely ott fektött

létezik a földön — az anyai szeretetet. A férfira nézve a szerelem csak lényének egyik fejlődési szaka, a nőre nézve minden az mindenben, életének lényege, meny és pokol. A férfira nézve valóban ketté szakad a menyasszonyi övvel s fátyollal együtt rendesen a „szép káprázat” is, de a nőre nézve az araéj csak ajtó az ő igazi és valódi létezéséhez. A férfi időközönként szeret; a nő szeret és szeretettni vágyik.

Már gyakran idézték, hogy a szerelemnek boldog önkívületét kifejezni lehessen, Dselaledin mistikus szavait:

„Meghal ott, hol szerelem kél

Az „én” e zord despota” . . .

Pedig e frázis, mint sok más hirhedt mondás, tulajdonképpen valóságos képtelenség. A „zord despota” a természetösztrón, a szerelem felkeltekor, épen nem hal meg, sőt ellenkezőleg! Ő kelti fel azt, ő maga a szerelem. A modern művelődés, hogy úgy mondjuk, civilizált regényessé tette, szellemítette, idealizálta a természeti ösztönt; de hogy az a valódi szerelem, csak oly emberek tagadhatják, kik gyávák elfogulatlanul szemébe nézni az igazságnak s kik ezért szívesen fődik el mindig azt valami jól hangzó mondás álarczával, fátyollával. A nő is először az érzékiséget keresi a szerelemben, mert kénytelen, mert a természet zsarnokul kényszeríti. Az erényes lányka arról bizonyosan fogalommal sem bír, hogy ha keblében ébredni kezd az, mit közös egyetértéssel „ideális szerelemnek” nevezünk. De félretéve minden ködöt, homályt, költői szólásformát, mégis csak a „zord despota” az mely a szűznek pillantásait kormányozza s keblét sóvárgó vógyakkal tölti meg. Geibel századunknak e leggyengédebb szerelemdal-noka énekelte:

„A szerelem esoda, kegy, áldás

Mint harmat, égből száll alá” ---

És bizonyos, hogy ez igen csinosan van mondva. Bár volna más, mint költői hazugság! Mert valóságban a szerelem

a láda legmélyén. Ott ült párnák között a mester, lábainál Ninácskaja, ki biztatta, kezeit esőkolgatta, mint egy gyermek és meségetett neki, hogy csak aludjék. Éjjel nappal ápolta. Hányszor volt már azon hogy összeroskadjon. Egy este a mester olvan derült volt, olyan jól érezte magát, pedig a szél csak úgy verte az ablakot, sivított be a kemenczén és az ablakrésen.

A kis méceses ide-oda lobogott, mint a tűz a kályhában. Nina ott ült lábainál, mosolygott, czirógatta, hisz úgy örült a mester jobbulásán.

Mikor már későre járt az óra, azt mondta a mester: „Ninácska vedd elő azt a darabot!” Remegve vette elő Ninácska azt a sárgult lim-lomot. Kezecskei remegve futották végig a zongorát. Mint hatott szívére a zene! E méla dallam! ez átesapongás, e vágy és rajongás, mely az Istenekig hatott, és e lágy dalam, melynek minden hangja szerelmet lehelt, mint erősítő Ninácskát! Már nem volt fáradt! Szeme csillogott, mint hajdan egyszer; arca kipirosodott, mint akkor, mikor utoljára jött haza a jó mester. Akkor tovább merengett, a rajongó érzelmek mindinkább szelidültek, lágyultak, mint az év hulláma, míg el nem vészett a semmiségbe.

Ninácska lehajlotta fejét és elaludt. A szobában csend volt; a méceses pislogása is megszűnt, a tűz nem sercegett a kályhában; még a lélekzés sem hallatszott — csak az a nagy óra folytatta: kety-kety

Mikor másnap a szobából kettőt temettek, — az órát is megállították.

K a k t u s z.

épen nem „csoda,“ hanem nagyon is lényeges, tényleges valami, mivel az természeti hatalom, erő. És épen nem is „kegy“ az a nyakas, köznapi pessimisták szerint, hanem inkább átok, mert hisz ez kényszeríti az embert, hogy saját boldogtalan nemét tovább szaporítsa. De hogy mért van e zsarnok ösztön, e zord despota? Arra nincs felelet. Mért van az ember? Mért van a földteke egész humbugja s az egész világszédelgés?

A nő kétségkívül többet tud csinálni a szerelemből mint a férfi. Ő azt tudniillik akkor, midőn a „zord despotának“ anyává léte által az oly szívesen fizetett adót leróta, eszményi-ebben fogja fel s éli mint a férfi, kinél a szenvedély kielégítésével jóval fogy ereje, ha nem is enyészik el mindjárt egészen, bár ez se várat gyakran sokáig magára.

A nőnél tovább tart a meglegedés, mivel az utóérzet hálaltelt hullámlásban tartja finomabb ideghurjait. Hogarth egyik legszellemdusabb festményében mesterileg szemlélteté az igazságot, és Goethe pompásan formulázta „római elegiái“ egyikében, midőn e szavakat adá a megbántott szerelmes nő ajkaira :

Eredj! Méltatlan vagy hozzám! Szívünk alatt
Hordjuk mi magzatunk s a hűséget vele :
Mig tüzetekkel együtt hideg hamuvá lohad
Rövid szerelmetek is — ti önző férfiak.

Igen, ugy van az. A férfi addig szereti a nőt, mint olyant, míg férfi. A nő azonban képes szeretni még azután is, ha megszűnt physiologiai értelemben nő lenni. E körülmény magyarázza meg, hogy a „zord despota“ időközönként akarattal nélküli nyomoruságos rabszolgájává teszi a férfit a sovárgott nőnek, s színtén azt is, hogy egy szerető nő nemcsak élet-hossziglan, de még a halálon és siron túl is istenét látja és imádja a szeretett férfinban. Az elférfiatlanodott Abälardnak már csak lágymeleg barátsága van Heloise számára. Heloise ellenben bár tudja, hogy Abälard nem férfi többé, halála órájáig szenvedélyes hévvel szereti őt. Gúnyolódók mondhatják, hogy a férfinak legalább bizonyos körülmények között megjön az esze, a nőnek azonban soha. Azonban még e gúnyolódók is kalapot emelnek Heloise előtt, míg közönyösen vonnak vállat Abälard említésekor.

H I R E K.

— **A szarvasi vadásztársaság** által f. hó 16-án P.-Ká-kán rendezett körvadászat a lehető legkedvezőbb idő mellett jó sikerrel ment végbe, noha — nem nagy gonddal — mind-össze 30 hajtó lett előállítva. A mintegy 30 tagból álló társaság reggeli fél 9 órától d. u. fél 3-ig négy körben 142 nyulat ejtett. — A vendégek közt voltak Stammer csongrádme-gyei alispán, Balogh János szentesi polgármester urak és még mások a közel vidékről. — A szép eredményt főleg a vadászok ügyességének lehet köszönni; az esetben azonban, ha a rendezőség kellő számu, legalább 60—80 hajtóról gondosko-dik: még egyszer annyi vad eshetett volna.

— **A körözi hid** jobboldali része napok óta javítás alatt van. Mind a talp, mind a karfák nagyrészt megújítást igényel-nek. Úgy tudjuk, hogy tervben van egy egészen új hid épí-tése is a mostani helyén, már a közel jövőben.

— **Rottman Farkas** városunkbeli fényképész ur igen ezélszerű másoló gépeket készít az ugynevezett hectographok mintájára, azzal a különbséggel, hogy az ő készítményei sok-

kal jobbak és olcsóbbak a nagy hangon hirdetett bécsiéknél. Ajánljuk e készülékeket közönségünk pártoló figyelmébe.

— **Halálozás.** Folyó hó 17-én kísértetett örök nyugalomra Frankó Emánuel, városunk egyik veterán polgára, ki f. hó 15-én 67 éves korában szenderült jobblétre. — Béke poraira!

— **Az elemi csapások** által sujtott földek után járó adó-elengedés tárgyában kiadott miniszteri utasítás módosítása, s a csapadék vizek által okozott kárnak is az adóelengedés alap-jául szolgáló elemi csapások közé felvétele iránt szerkesztett megyei emlékirat a közigazgatási bizottság f. évi 1431. kb. sz. a. kelt határozatához képest a nagymélt. m. kir. pénzügy-mi-niszter urnak a t. közigazgatási bizottság felterjesztésével f. évi október 16-án küldöttségileg kézbesítetvén: a pénzügy-mi-niszter ur a közigazgatási bizottságnak az adó-ügy iránti me-leg érdeklődését tanúsító felterjesztését örömmel üdvözölte, s a küldöttséget, melyhez Irányi Dániel Békés városi országgyü-lési képviselő ur is csatlakozni sziveskedett, azon biztosítással boesátotta el, miszerint ezen ügyet tanulmányozni, s abban rendeleti, esetleg törvényhozás útján intézkedni el nem mu-lasztandja. Az emlék-irat egy-egy példánya a békésmegyei országgyűlési képviselőknek is pártolás végett megküldetett, valamint s szolgabírák és megyei lapok útján a közönség közt kiosztatott.

— **A Wenkheim** emlékekre Inkey Zsigmond és József ká-kai és gerendási nagyhirtokosok 400 frtot adományoztak. Ismételve felemlítjük ez alkalomból, melyszerint szerkesztő-ségünknel is van egy gyűjtő-iv letéve, melyet nyitva tartunk közönségünk számára, s az adományokat nyilvánosan nyug-tatjuk.

— **T. Klein Dávid** mérnök ur igen szép ásványgyűjte-ményét (érczek, kövek) a v. k. elemi tanodának ajándékozta. Ha tekintetbe vesszük, hogy a természetrajzi oktatást meggyő-zővé és alaposná nem magyarázgatással, hanem a tárgy szem-léltetése, érzékeltetése által lehetni; továbbá, hogy az ily ok-tatás a tárgy minden oldalról megvilágítását eszközi: köny-nyen fölfoghatni az ajándék nagy becsét. Fogadja az adomá-nyozó ur köszönetem. Lichtenwerther Antal, e. tanító.

— **A békésmegyei** agarász-egylet díjversenye 1879. nov. 11. és 12. Nevezések: Simay Ede. Pille veres szuka. Feske fekete szuka. — Geist Gyula, Sörgöny zsemleszinü kan. — Geist Gáspár, Vilám hamvas szuka. — Sztojanovits Gyula, Ztollia fekete szuka. — Kiss Béla, Csárdás veres kan. Dáma hamvas szuka. — Schosberger Nándor, Zsemle zsemleszinü kan. — Miticzky Zsigmond, Comtesse veres szuka. Pille I. hamvas szuka. Vezér hamvas kan. Szuesu Bela, Pille II. ve-res szuka. Czigány fekete kan. — I. Összevetés: Sörgöny, Zsemle, holt-verseny, az újabb f. tásnál mindkét agar lema-radt. — Pille I. Feske mindkettő leesett. — Vezér, Pille II. győztes Pille II. Comtesse, Czigány győztes Comtesse. — Vil-lám, Ztolló győztes Ztolló. — Dáma, Pille győztes Pille. — Csárdás, Erővesztő győztes Csárdás. — II. Összevetés: Pille II. Pille győztes Pille II. — Csárdás, Itolló mindkettő leesett. — Comtesse, Erővesztő győztes Comtesse. — III. Összevetés, verseny a billikomért: Comtesse, Pille, II. győztes: Comtesse.

— **A szegedi** államsorsjáték nyereményeiből mindössze egy 50 frtos esett városunkra. A 15,000 frtos második nye-reményt egy makói ember nyerte hír szerint.

— **A szarvasi** ovodaegylet igazgató választmánya f. hó 16-án tartott ülésén elhatározá egy bál rendezését, a farsang első napjaiban, megelőzőleg minden más táncvizsgálmal. A bál tombolával leendő egybekötve. A szükséges előintézkedések már megtételek, — a rendezőség kövélkezőleg, alakított meg:

elnök Sipos Soma; bizottsági tagok: Krecsmárik Pál, Hanthó Kálmán, Marcsák György és Zúsz Lajos urak.

— **Felhívás.** Tisztelettel kérem mindazon hölgyeket és urakat, kik az 1879—80-ik évre alakuló koresolyázó körnek tagjai óhajtanak lenni, miszerint sziveskedjenek nevüket az e célból kibocsátott ivre feljegyezni. A kör célja leendő a Körösök jegének gondozása; továbbá koresolyázók, különösen kezdők számára tan és mentő eszközök beszerzése. Tagsági díj ez idényre az 1. frtot előre láthatólag nem fogja meghaladni, mivel tagokul már eddig is nagy számmal jelentkeztek. Tanuló ifjak a városiak által fizetendő díjnak felét fizetik. Aláírási iverk Dobosffy Otti, Richard Irma, Csicsa Mathild kisasszonyoknál és nálam vannak letéve. Szarvas, 1879. nov. 23.

Oláh Miklós.

— **Orosházán** múlt vasárnap f. hó 9-én tartatott meg a gyám-választás a legszebb és legpéldásabb rendben. A választás — az evang. templomban befejezett isteni tisztelet után — tehát 11 órakor délelőtt vette kezdetét, s nem is tartott valami hosszú ideig, amennyiben az eredményt rövid idő alatt constatalni lehetett. A közbizalom Süle Ferenczet tisztelte meg e jelentékeny és sok munkásságot igényelő állással.

— **Göndöcs Benedek** apát és dr. Kovács megyei főorvos urak B.-Gyulán karácsony másod ünnepén nagy társas estélyt terveznek a Wenckheim szobor javára. Az érdeklődés már előre nagy mérvben nyilvánul, s az előkészületek után a közönségre nem köznapit élvezet már.

— **A kincstár részére** engedély mellett f. év 1879. évre termelt dohány beváltása a csabai dohánybeváltási állomáson az 1880. évi január hó 7-től febr. hó 17-ig az újkigyósi dohánybeváltási állomáson pedig az 1880. évi január hó 7-től január hó 30-ig fog eszközöltetni. — A csabai dohánybeváltási állomásra **E ö r d ö g h F r i g y e s** csabai járási szolgabíró, a kigyósi pedig **W i e l a n d K á r o l y** újkigyósi jegyző rendeltetett ki politikai biztosnak.

— **Békésmegye** legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak helyneves névjegyzéke az 1880. évre már összeállított. Van e szerint Gyulán 31, Gerlán 1, Dobozon 2, Kétegyházaú 2, Csabán 56, Kigyóson 2, Gerendáson 2, Gyomán 7, Endrődön 9, Békésen 14, M.-Berényben 5, K.-Tarcán 1, Szarvason 18, Szt.-Andráson 5, Öcsödön 4, Csaba-Csüdön 3, Kondoroson 3, Orosházán 10, P.-Szt.-Tornyan 4, Csorváson 11, Tót-Komlóson 4, Bánfalván 1, Sámsonban 1, Szeghalmon 9, Vésztőn 1, Füzesgyarmaton 3, Körösladányon 2. — Budapesten tartózkodó 1, Salmechányán 1, összesen pedig 213 virilis megyebizottsági tag. Gy.-Vári, Szénás és Földváról megyei bizottsági tagok nincsenek.

— **Egy örült öngyilkossága.** Borovik Leontin odessai pék házában Borovik Matrena a szoba padlatán feküdt, arccal égfelé és holtan. Jobblába egy hosszú vasszeggel a padlathoz, ballába az ágydeszkához, balkeze a kályhadeszkához volt szegezve, míg a jobb keze a padlaton hevert. Az így körülbelül keresztire feszített nőnek nyaka majdnem teljesen el volt vágva, nemkülönbben mindkét laba és mellkassa át voltak szúrva. A holttest közelében nagy, élesre köszörült konyhakés hevert. Az orvosi vizsgálatból kitűnt, hogy Matrena asszony saját fanatizmusának áldozata s hogy e kinhalálhoz már jó ideje előkészítette magát, amennyiben már ezelőtt szöveget próbálgatott beverni lábaiba. Az öngyilkos testén továbbá 29 különböző behegedt szúrást fedeztek fel.

— **Szegény Patay István,** beh hamar elfelejtettük a te népszerű alakodat! Hiába, nincsen nekünk Sanctologiánk, mint a vallásos embereknek, kik mindennap másórt imádkoznak. Ha volna, úgy bizonyára megemlékeznénk néha-napján nemesak szívünkben, de szavakkal is a törhetlen jellemű ha-

zafról. A mi a soknak nem jut eszébe, az eszébe jut egyeseknek. Máthé István, fiatal hegedűművész hangszerelte azt a nótát, mit fiatal korában „Pista bácsi“ szerzett s melynek első strófája így szól:

Pesti kaszárnya repedj meg,
Édes rózsám szabadulj meg,
Ónos ablak nyilj kéréfélé,
Kedves rózsám jöjj kife' é!

A fiatal zeneszerző e műve egy fővárosi zeneműkereskedőtől s egy debreczeni könyvkiadó ezögtől is kapott ajánlatot.

IRODALOM.

— **S z e r k e s z t ő s é g ü n k h ő z** beküldetett a Nogáll Károly ozerói val. püspök, pápóczi prépost, győr-székes-egyházi kanonok ur ö méltósága által ajándokkép kiosztott „Emlékkönyv“, mely Pázmándi Horvát Endre születése százados évfordulati ünnepélyének emlékére adatott ki ugyancsak a lelkes főpap által. Az „Emlékkönyv“, mely Horvát Endre könyomatu arczképével van díszítve, magában foglalja amaz országos jellegű ünnepély leírása mellett Horvát Endre élet és jellemrajzát Méry Elektől; a Szász Károly által tartott emléks Horvát Lajos által mondott egyházi beszédet, továbbá Kisfaludy Árpád és Nyulassy Antal dicskölteményeit. A könyvet a nagylelkű főpap előbeszéde nyitja meg, melyben nemes áldozatkészségét, melyszerint elhunyt, s már majdnem elfelejtett irodalmi jelesünknek Horvát Endrének az „Árpád“ czimű epikai költemény koszorus szerzőjének ezerekbekerülő márvány emléket emelt s a j á t k ö l t s é g é n : honfiai kegyeletére viszi vissza. Ime egy példányszerű vezérférfi, ki anyagelviés korunkban kijelöli a főrend missióját: mely hazafias érdekeink ápolásában áll. Nogáll Károly méltó a haza elismerésére; kegyeletes ténye meg lesz örökítve művelődéstörténetünk lapjain, példányaként a hazafiai nemes irányzatnak. Sok ily főpapot a hazának, s irodalmunk virágzani, irodalmi jelesünk érdemeik kellő foka szerint életükben s halálukban méltányoltatni fognak.

— A „Vasárnapi Ujság“ november 16-iki száma következő tartalommal jelent meg: A spanyol király házasságához. — Versek a titokban szeretetthez. Költemény Benőfi Ferencztől. — A szerény asszony. — Fantasztikus elbeszélés. Dosztojevskyi Tódor után oroszról: Csopcy László. — Szibériai száműzöttek elindulása. — Egy afghán főnök és kísérete. — Pulszky Ferencz Emlékirataiból. I. Bevezetésből. II. Házassági gondolatok. III. Walter Teréz. — Visszatekintés. Költemény Barakonyi Guszlávtól. — A Bennty lázadó. Verne Gyula regénye. — Egyveleg. — Nordenskjöld életéből. Csopcy Lászlótól. — Kérelem volt emigrans társaimhoz. Kossuth Lajostól. — Magyar ember levele Chinából, Faragó Ödöntől. — Irodalom és művészet. közintézeték, egyletek stb. rendes heti rovatok. Képek: A spanyol király követe Krisztina főhercegnőnél. — Orosz foglyok szállítása Szibériába. — Afghán főnök és kísérete. — Az északi sarkvidékről. — A Bounty lázadó. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Budapest, egyetem-utca 4-dik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 1. frt. — E három hetilap melléklapja a „Világkrónika“ képes hetiközlöny megrendelési ára a Vasárnapi Ujság, Politikai Ujdonságok vagy a Képes Néplap előfizetői részére 50 kr., félévre 1 frt.

TARKASÁGOK.

Amerikai esküdtszék előtt, zárt ajtók megett tárgyalnak egy ügyet.

Egy nő, ki tanunak van beidézve, vonakodik felelni az elnök kérdéseire. Megkérdezik vonakodása okát.

— Mert, amit mondom kellene, azt tisztességes embereknek nem illik meghallgatniok.

— Akor hát, fordul a védő ügyvéd a tanuhoz, sugja vallomását az elnök urnak fülébe!

Egy magas állású tábornokról van szó egy társaságban. X. bankár, ki nem igen szokott kissé éles nyelvére vigyázni, bántó megjegyzést tesz a tábornokra.

Egyszerre előtte terem egy fiatal tiszt, lehordja és kihívja.

— Kinek nevében intézi ön hozzám e kihívást? — kérdé a bankár ravasz mosolylyal.

— Csak a magam nevében.

— És mily jogczimen?

— Mert a tábornok első hadsegéde vagyok.

— Jól van uram, ugy hát elfogom önnek küldeni első könyvvivőmet, verekedjék azzal.

A vizsgáló bírónál.

— Bevallom, mond a vádlott türelmesen, szobájába lopódtam, hogy kiraboljam, — de hogy vérét ontsam, az eszem ágában sem volt.

— Legyen, mond a bíró, nem ment gyilkolási szándékkal. De hátha az illető a zajra felébred, ha segélyért kiált, ha

— Óh! felel a vádlott egyszerre megváltozott hangon, ha ő belém köt, az már egészen más lett volna!

* * *

— Swift aphorismáiból. A kik mindig mások tetteit bírálgtatják, oly emberekhez halonlitanak, a kik mindig mások házában időznek s ott mindent reformálni akarnak, mialatt sajátjokat tönkremenni hagyják.

Ha igaz lángész jó a világra, arról ismerhetjük meg, hogy az ostobák mind ellene szövethetnek.

Nevetséges az, mikor a jelenkor mindig azt képzeli, hogy a jövőt megadúztathatja. Utódaink, azt hisszük, erről vagy arról fognak megemlékezni, ez s ez mindig dicső marad előttük sat. mintha az utókor s unokaink, épen ugy mint mi, nem saját korukkal foglalkoznának, mint azt mi most tesszük!

Jó tanács rendesen előjog arra nézve, hogy másoknak bolondot mondjunk azon ürügy alatt, mintha megakarnók akadályozni, hogy bolondot tegyenek.

A szóbőség sok férfinal s a legtöbb nőnél az anyag és szó szegénységében rejlik; a ki a nyelvnek teljesen ura, kinek szelleme eszmékkel teli, beszédjében mindkettőnek nagy választéka miatt nem ritkán megakad; a közönséges beszélőnek azonban csak bizonyos szamu eszméje s bizonyos csomó szava van, s mindkettő készen áll szájában. Azért jönnek ki az emberek gyorsabban a templomból, ha az üres, mintha az ajtónál nagy szorongás van.

Kevés ember alkalmas rá, hogy a társaságban ragyogjon; a legtöbbnek azonban ha'almában áll, hogy ott kellemes legyen. Ha a társalgás unalmas, az ok nem az értelem hiánya, hanem dölyf, hiúság, rosszlelkűség, czikornya, némelyek korlátoltsága, makacs, illetlen állítás vagy egyéb hiba, melyek oka a rossz nevelésben rejlik.

Klasszikus rövidséggel válaszolt a házi orvos midőn a tisztos koru vőlegény, ki fiatal házastársat szerzett magának, azt kérdezte:

— Lehet-e még reményleni, hogy e frigynek áldásos gyümölcse leszen?

— Reményleni nem, de félni igen.

Spitzhuber vigan jön ki a törvényszéki teremből.

— Nos, miért van olyan jó kedved? tán fölmentették a fiadat a gyilkosság alól? kérdi ismerőse.

— Dehogy, sőt élethossziglani fogságra ítélték. Legalább egész életére biztosítva van.

— A n ő - n ö v e l d é b ő l. Igazgatónő; „Ugyan Hedvig, hová gondolt! egy óra helyett két óráig elmaradni!” — Hedvig: „Hát nagysád megengedte, hogy én és Ida egy óráig sétalhassunk, — minthogy azonban Idának nagyon fáj a feje, ő á t e n g e d t e n e k e m a z ó ó r á j á t .”

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: SIPOS SOMA.

Hirdetések.

A téli idényre.

Ujjonnan érkezett: legfinomabb **chinai és orosz theat. brasíliai, jamaikai, ananasrumot.** — **Angol theasüteményt,** különféle pezsgő, esemege- és asztali **borokat,** szeremi **szilvorumot.**

Groji, emmentali, pármái és neuchatel sajtokat valódi **liptói-túrót** kis bődönökben. Olmüli **Quargle.** — Többlnemű

déli-gyümölcsöt

ugymint: **malaga szőlő, szultán-füge, török-szilva,** görzei ezukrozott **gyümölcs, olasz-gesztenye** és **mogyoró, amerikai és cocus-diót.**

Ugyszintén **hering-, oroszhal-, angolna-, szardella-, szardina-** olajban, (caviar). Legjobb minőségű erdélyi **lequart** kisebb faedényekben. — **Káremsi, verseczi** édes és **francia mustárt.** Stockeraui **bor-ét** és **lencsét.** Legfinomabb arany, java, cuba, mocea és gyöngy-**kávét** nyersen, pörkölyve és darálva, appollo, Stearin és faggyú **gyertyát,** amerikai **petroleumot,** finomított **lámpa-olajat** és minden háztartáshozszüksége! ezikkel a lehető olcsó árak és pontos kiszolgáltatás mellett ajánl

Nyácsik Soma,

a „telete kutya”hoz.

Szarvason, november hó.

3-3

U. i. Brázay Kálmán-féle sósborsész és élet-ital raktára.

HIRDETÉSEK.

Főüzlet és központi iroda: IV. váci-utca 14. sz. „Peking városához.”

Fiókok:

IV. kerület, kigyó-tér, „A theanővényhez.” VII. ker. király-utca 17. sz. „Moszkva városához.”

Dietrich és Gottschlig

oszt. cs. kir. és magyar kir. udvari thea- és rum-kereskedésük

Budapesten,

ajánlja téli évadradúsan felszerelt raktárából közvetlenül importált

Chinai Theát

(legújabb 1879—80-diki termés.)

K ü l ö n ö s e n :		frttól	frtig.
Congó legfinomabb	1/2 kilója	2—	3.—
Souchong	„	3.—	5.—
Orosz családi thea	„	3.—	4.—
Fekete orosz karaván thea	„	6.—	12—
Fekete karaván virágos thea	„	5—	6.—
Pecco virágos thea legfinomabb	„	4.—	6—
Orosz karaván virágos thea	„	6 50	12—
Udvari thea-vegyíték	„	12.—	—
Victoria thea-vegyíték	„	8.—	—
Király thea-vegyíték	„	6—	—
Moszkvai thea-vegyíték	„	5—	—
Császár thea-vegyíték	„	4—	—
Mandarin thea-vegyíték	„	3.—	—

Kereskedőknek megfelelő engedmény.

Kereskedőknek megfelelő engedmény.

Jamaica-Rum

legfinomabb fajok, közvetlenül importálva.

1 sz. nagy üveg barna (1/2 pint)	2 frt	20 kr
1 „ közép „ „ (1 meszely)	1 „	10 „
1 „ kis „ „ (1/2 meszely)	—	56 „
2 „ nagy „ „ (1/2 pint)	1 „	50 „
2 „ közép „ „ (1 meszely)	—	75 „
2 „ kis „ „ (1/2 meszely)	—	40 „
3 „ nagy „ „ (1/2 pint)	1 „	20 „
3 „ közép „ „ (1 meszely)	—	60 „
3 „ kis „ „ (1/2 meszely)	—	30 „
4 „ nagy „ „ (1 pint)	1 „	50 „
5 „ nagy „ „ (1 pint)	1 „	20 „

Brazíliai-Rum.

(biróilag deponált védjeggyel.)

1 nagy butéla üvegestül (1 pint)	1 frt	— kr.
1 kis „ „ (1/2 pint)	—	55 „

Mindenemű külföldi likörök, pezsgók, shery, franczia borok, csokoládé, ang. theasütemény, minden a aku és nagyságu theasütemények.

A legesekélyebb próbamegrendelések is pontosan teljesíttetnek. Kereskedőknek megfelelő engedmény. 5 5

Földbirtok eladás.

Pusztá-Décsen, a Miklósy Jánosné, szül. Bakay Mária urhölgy tulajdonát képező

34 holdnyi

(1100 négyszög öles) első osztályu

szántóföld

kedvező föltételek mellett örök áron eladandó.

Ugyan e birtok esetleg haszonbérbe adatik; — Tudakozódások alulírottához intézendők.

Szarvas, november 16. 1879.

Bakay Sándor.

Kereskedőknek

Csomagoló papír

nagyobb mennyiségben kapható

a könyvnyomdában

3-3

Szarvason.

Temesváry Mór

cipőgyári raktára

Budapesten,

lirdly-utca 1-ső szám, b Orczy-féle ház.

Mindenféle lábbeliknek legjobb hírlí forrása. A legjobb készítésű cipőket ajánlja a téli szükséglet felezésére, nagyban és kiesinyben.

Hölgyek számára :

Nemez komodecipők nemez béléssel minden színben, sarkal és nagy esokorral	1 frt	60 kr.
Püöző topán ebriasztinból a legszebb himzéssel díszítve	2 frt	80 kr.
Topánok eberlasztinból ružanyhuzóval, magas kivágással rokokó-sarokkal, finom kiállításban	3 frt	— kr.
Topánok ružanyhuzóval erős chagrín, vagy borjubőrből, szög-zett kettős talppal és időjáráshoz, tartós	3 frt	— kr.
Czugas poszta-topánok bőrszegélylyel szögelt duplatalppal meleg béléssel	3 frt	20 kr.
Czugas bársony topánok nemezbéléssel szögelt és srófolt duplatalppal, lakk hegygyel magasszabásu	3 frt	50 kr.

Urak számára :

Comodecipők posztból, nemez béléssel minden színben	1 frt	20 kr.
Topán ekagrín bőrből, finom díszítésű lakkszegélylyel, legu a b divatu	3 frt	90 kr.
Topán borjubőrből, szög-zett csavart kettős talppal, igen elős	4 frt	— kr.
Topán orosz fényvázos bőrből, zög-zett csavart kettős talppal és időre	4 frt	80 kr.
Topán salon fényvázos, mañzi bőrből, keztyű vagy chagrín szárral legfinomabb himzéssel	4 frt	40 kr.
Topánok posztból orosz lakos bagaria-szegélylyel vörös nemez b lés-el, 3-szoros erős srófolt duplatalppal, évszer ne vesség ellen	5 frt	50 kr.
Csizmák erős vikszos vagy bagariabőrből ráncban, srófolt duplatalppal	8 frt	0 kr.
Térdesizmak hatvarrattal és csattal dupla bagariabőrből háromszoros srófolt talppal vízmentes	8 frt	80 kr.
Térdesizma valódi orosz bagariából, háromszoros srófolt duplatalppal, vízmentes	12 frt	— kr.
Viksz- és bagaria bőrből való gyermekeszimák lakszárral, akár szögelt, csavaros duplatalppal, igen erős minőségben	4 frt	— kr.
Fin topán borju vagy chagrínbőrből erősen szög-zett kettős duplatalppal	2 frt	50 kr.
Leány-topán eberlasztinból vagy bőrből legfinomabb díszítésű lakkszegélylyel	1 frt	80 kr.

Gyermekeszimák eberlasztin vagy bőrből 60 krtól 1 frt 20-ig
Megrendelések postán utánvét mellett, vagy az előleg beküldése után gyorsan s pontosan teljesíttetnek. Nem alkalmas lábbeli a legkészségeseben kicseréltetik. Részletes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek meg.